
Notitie Responsanalyse AOW leef- vormen

datum 21 oktober 2019
aan Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
van SEO Economisch Onderzoek
auteurs Lucy Kok, Lennart Kroon en Tim Schwartz
Rapportnummer 2019-85

Copyright © 2019 SEO Amsterdam. Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit deze notitie te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit deze notitie mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl

Conclusie

De respons op de uitnodiging voor de enquête onder AOW'ers voor het onderzoek naar leefvormen in de AOW is 8,1 procentpunt hoger wanneer de uitnodiging is gestuurd vanuit het ministerie van SZW ten opzichte van een uitnodiging vanuit SEO Economisch Onderzoek.

Inleiding

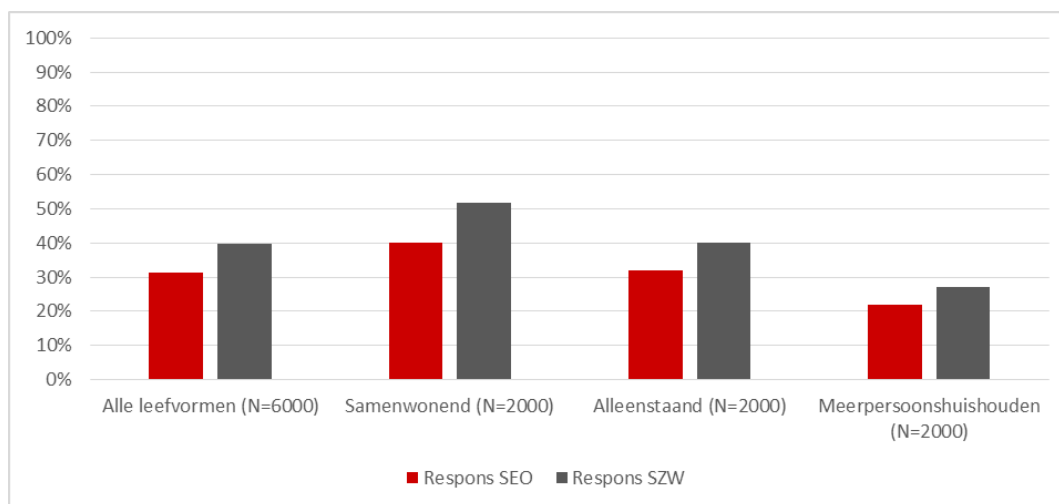
In opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft SEO Economisch Onderzoek (SEO) een onderzoek uitgevoerd naar de relatie tussen verschillende leefvormen en de hoogte van de AOW. In het kader van dit onderzoek is een additionele responsanalyse uitgevoerd. Deze notitie geeft antwoord op de vraag in hoeverre er een verband is tussen het briefpapier waarmee de uitnodiging voor deelname aan een onderzoek wordt verstuurd en de hoogte van de respons. Voor het onderzoek "AOW leefvormen" is de helft van de uitnodigingen verstuurd op briefpapier van het Ministerie van SZW en de andere helft op briefpapier van SEO. Uit deze notitie blijkt dat de uitnodiging van SZW resulteert in een 8,1 procentpunt hogere respons. Dit betekent dat op basis van dit onderzoek de uitnodiging van SZW leidt tot een hogere respons dan de uitnodiging van SEO.

Het achterliggende idee van dit onderzoek is dat respondenten mogelijk sneller of juist minder snel geneigd zijn om deel te nemen aan een onderzoek afhankelijk van de afzender. Zo kan het mogelijk zo zijn dat men eerder geneigd is om deel te nemen aan een onderzoek van een ministerie, omdat het ministerie als overheidsinstituut een bepaald aanzien heeft. Andersom kan het ook zijn dat er personen zijn die eerder deelnemen aan een onderzoek van een onderzoeksbureau, vanwege het onafhankelijke karakter.

Resultaten

De totale respons van beide versies samen genomen bedraagt 35,4 procent. Figuur 1 laat zien dat voor alle groepen de respons op de SZW uitnodiging aanzienlijk hoger is. Wanneer alle leefvormen samen worden bekeken is het verschil in respons tussen beide uitnodigingen 8,4 procentpunt.

Figuur 1 De uitnodiging van SZW levert in alle groepen een hogere respons op

Bron: SEO Economisch Onderzoek: Steekproefbestand van Sociale Verzekeringsbank
 Toelichting: Respons in percentages per leefvorm en uitnodiging. Voor elke combinatie van een leefvorm en één uitnodiging zijn 1000 exemplaren verstuurd. Totaal aantal verstuurde exemplaren per uitnodiging is 3000.

De steekproef voor dit onderzoek, bestaande uit 6000 potentiële respondenten, is opgedeeld in twee groepen van 3000 respondenten. Vervolgens is naar elke groep een uitnodiging op briefpapier gestuurd voor deelname aan het onderzoek. Beide uitnodigingen waren identiek, met uitzondering van de afzender en het briefpapier. Naast het verschil in afzender weken de vragen van de twee papieren vragenlijsten lichtelijk af.

De in totaal 6000 respondenten zijn verdeeld in drie leefvormen, namelijk alleenstaanden, samenwonenden en meerpersoonshuishoudens. Of een respondent uit het steekproefbestand de versie van SZW of de versie van SEO krijgt, is in de basis willekeurig toegewezen. Echter, uit de analyse van de enquête bleek dat leeftijd in de groep samenwonenden scheef verdeeld was over de twee verschillende uitnodigingen¹.

Om te controleren voor deze scheve verdeling is een regressiemodel gebruikt dat de samenhang schat tussen de verschillende uitnodigingen en de hoogte van de respons. Het model laat zien dat de uitnodiging van SZW heeft geleid tot een hogere respons dan de uitnodiging van SEO (Tabel 1). Op basis van de resultaten uit het model is vervolgens berekend wat de verhoogde kans op respons is die wordt veroorzaakt door de uitnodiging van SZW. Deze berekening laat zien dat de uitnodiging van SZW resulteert in een 8,1 procentpunt hogere kans op respons ten opzichte van

¹ Het enquêtebureau had per ongeluk de groep samenwonenden gesorteerd op leeftijd, waardoor de leeftijd 65-69 het SEO papier kreeg toebedeeld en de leeftijd 70-74 het SZW papier.

de uitnodiging van SEO. Dit resultaat komt overeen met het eerdere verschil van 8,4 procentpunt gebaseerd op de resultaten uit de beschrijvende statistiek.

Tabel 1 De uitnodiging van SZW resulteert in een hogere respons ten opzichte van de uitnodiging van SEO

Afhankelijke variabele: responskans	Respons	Standaardfout
<u>Uitnodiging</u>		
Uitnodiging SZW	0,369***	(0,580)
Uitnodiging SEO (referentie)	-	-
<u>Geslacht</u>		
Vrouw	0,065	(0,057)
Man (Referentie)	-	-
<u>Leefvorm</u>		
Alleenstaand	0,531***	(0,072)
Samenwonend	0,958***	(0,069)
Meerpersoonshuishouden (referentie)	-	-
<u>Leeftijd</u>		
	0,006	(0,011)
Constante	-1,795**	(0,770)
N = 6000		

Bron: Steekproefbestand SVB. Bewerking door SEO Economisch Onderzoek.
Toelichting: Logit model gericht op de correlatie tussen het briefpapier van de uitnodiging en de respons voor het onderzoek "AOW leefvormen". Significatie wordt aangeduid met * voor p-waarde < 0.10, ** voor een p-waarde < 0,5 en *** voor een p-waarde < 0.01.

Geslacht heeft geen significant verband met de hoogte van de respons. Het model laat ook zien dat er geen verband is tussen leeftijd en de hoogte van de respons. Ten slotte toont de tabel dat alleenstaanden en samenwonenden een relatief hogere respons hebben dan personen in een meerpersoonshuishouden. Deze uitkomsten sporen met de eerder getoonde beschrijvende statistieken, die aantonen dat de laagste respons afkomstig is van de groep meerpersoonshuishouden, gevolgd door alleenstaanden en tot slot de samenwonenden.